

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Julius' 18.-dik' napján, 1817 - dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Még nem végződött volna el az Alsó Háznak Junius 30.-diki ülése, ha csak éjfél tájban, egy szomorú történet végét nem szakasztotta volna annak. *Posonby* úr éppen ki beszéltte magát, 's le akart ülni, midőn egyszeribe szél ütést kap. Szólni nem tudott, érzékenysége elenyészett, 's mint valami hóltat úgy vitték ki a' Parlamentomnak 6 tagjai a' Parlamentom Orátora' Secretariusának szobájába. Hirtelenséggel Orvosokért futtattak, és minekutánna eret vágtak volna rajta, 's más eszközöket használtak, így kezdett meg szóllamlani. Lord *Grey* vitette kedves barátját kotsiján haza. Mindjárt ezen kedvetlen eset után el halasztódott a' Háznak öszve gyűlése. Az Orátor, és sok Tagok még azután is soká a' Szálában 's folyosókon maradtak, hogy a' szomszédságban fekvő betegnek állapotjáról valamit hallhassanak. Junius 1.-ső napján, úgy írják a' Londoni Levelek, hogy jobban volt *Posonby* úr, és hogy nem kellene nagyobb veszedelemtől tartani.

A' Felső Háznak ugyan a' fent írt napki ülésében a' felfüggesztő rendelés' tartása idejéről volt szó. Marquis *Land's-down* hájjába akarta azt csak ezen Eszt. Dec. 1.-ső napjára állítani meg; mert a' *Lord Cancellarius* ki jelentette, hogy a' *Régens Printz* reá azt bízta, hogy a' Rendelésre tenné a' Királyi Erősítést reá; és így a' jövő Esztendei 1.-ső Mártziusig lesz ereje.

Londonban egy útszát kövek helyett vassal raktak ki, és projektálva volt, hogy az egész várost úgy kellene ki rakni. Ezen projektálás ellen a' *Morning Post* 1. Juliusi Darabjában felette lármásan ki kel, és meg mutatja, mitsoda veszedelmes lenne annak a' gondolatnak végre hajtása. Ugyan is 6 mértföldnyi hosszúságú, és 4 mértföldnyi szélességű vassal beborított darab föld a' menykönek rémitő jó vezetője lenne, úgy hogy minden égi háborukat London felibe szívna, és lehetetlen lenne meg maradni miatta.

Ugyan *Londonban* szokásban vagon az, hogy a' kertekben vagy a' házokban el rejtett puskákat tartanak a' végre, hogy a' tolvajok ellen bátorságba helyheztesse magokat. Úgy vagonak tudni illik azok a' földbe el dugva, hogy mikor a' tolvaj be megy az ajtón, szükségesképpen rá kell az olyan fegyvereknek billentőjökre hágni neki, melly meg lévén, azok el sülnek, és a' tolvaj agyon lövetik. Nem régiben maga a' Birtokos estve a' kertjébe akarván menni, vigyázatlanságból reá talált egy ilyen puskára lépni, az elsült, és egyszeribe szörnyű halált halt.

Mint egy szörnyű sebes hajókázásnak példáját úgy említik a' Londoni Levelek, hogy egy Hajó, a' melly *New Yorkból* Jun. 6.-dikán indult el, 14 napok múlva *Liverpoolba* meg érkezett.

Brasilia és Portugallia.

Egy Anglus Hajón lévő Kapitány, a' ki nem régiben érkezett meg *Havrebe* azt a' hírt hozta magával, hogy mikor ő

Maranhaóbol el indúlt, ez pedig Májusnak 4-dikén történt, ezen város egészen tsendességben volt; és hogy az ide való lakosok leg kissebb részt sem vettek a' Pernambukói zendülésben.

A' multt Junius 7-dikén pedig egy *Belveder* nevű hajó ment *Bosztonba*, melly Pernambukóból Aprilis' 17-diki tudósításokat vitt oda, mellyek ide mennek ki. Az ide való kikötőhelyet egy 32 ágyús fregát, és 18 ágyús hajó kegyetlenül szorongatta. Meg hagyták ezen ostromlóhajók mind azoknak az Amerikai hajóknak, a' mellyek a' kikötőhelyben voltak, hogy 24 óra alatt el evezzenek. Eleinten nem akarta meg engedni a' Patrioták' Kormányzója elmeneteleket; de majd mást gondolt, és szabadon eresztette őket. Az a' két hajó, melly Pernambukót szállva tartja, mindenik 600 önként vállalkozott legényekkel van meg rakva. Gróf *Arkos, Bahia'* Kormányzója seregeinek zsoldjokat két annyira emelte. Egy kis helyet, délre Pernambukótól, a' melly hasonló módon felütötte magát, tsak hamar ismét vissza térítettek a' Királyi seregek az engedelmességre. Észre vették, hogy a' Zenebonáskodók magok védelmezésére intézeteket tettek; nevezetesen minden pénzt, a' mit tsak magokhoz vehettek, előre látásból a' városon kívül a' táborba vittek, a' hol a' seregek táboroznak.

Tsak most említik a' Párisi Levelek azt a' *Rio Janeiróban* már a' multt Jan. 9-dikén költt Királyi Végzést, melly szerint az rendeltetik, hogy ennek utánna a' Korona Örökösnek ez legyen a' titulusa: Portugallia, Brazilia, és Algarbia egyesültt Országának Korona Örököse, meg tartartván azomban folyvást a' *Braganzai* Herczegi Czimet is; továbbá hogy a' *Brasiliai* Herczegnek, vagy Korona Örökösnek első szülött fiai *Beirai* Herczegeknek neveztessenek.

Spanyol Amerika.

Egy Május 21-diki Virginiai ujjságban e' következő leg ujjabb tudósítás fordul elő az Insurgenseknek állapotjáról *Terra Fermában*, és *Margarita* szigetén: „A' *General Scott* Hajója, melly *St. Tamásba* meg érkezett, igen ujj híreket hoz *Margaritából* egy olyan embernek levelében, a' ki *La Gayrába* akart egy *Dánus* hajón menni; azomba mint-hogy ez a' hajó az ostromi rendelést által hágtá, *Brion* Tengeri Fő Vezér seregeinek egy része azt el fogta. A' Levél Apr. 23-dikáról *Pampaárban* az Admirálisnak Főhadiszállásán költ. *Margarita* szükségét látván az eleségben, meghatározta *Brion* hogy az *Orinoko* torkolatjánál fekvő *Guiampeachy* felé induljon. Tengeri ereje áll: a' *Szabad Indus*, és *Szabad Amerikai* nagyobb, a' *Decatez* és *Condor* kissebb hajókból, és még egy kitsinből. Ezen hadi erővel voltak az Egyesültt Státusoknak öt jobbágyaik is, kik mindazáltal mind el mentek, kivévén egy *St. Domingói Szeretsent*. Nintsen semmi rend és fenyték a' hajókon. *Bolivar* elment *Barcellonából* hogy az országba bellyebb nyomúljon; mintegy 400 embert sok asszonyokat és gyermekeket hagyott a' várban. Egy olyan ember, a' ki akkor szaladt el a' városból mikor a' Spanyolok abban raboltak, azt a' hírt hozta hogy a' várörzök közül 50 felé magokat futással meg menthették. Úgy hitték, hogy *Bolivar* is *Orinoko* felé megyen. Aprilis' 20-dikán ért ide *Stirling*, *Brazén* nevű hadihajónak Kapitánya, és azt kívánta, hogy adnák ki azt a' Spanyolt, a' kit egy Anglus hajón fogtak el, és azon 4000 Dollárokat, mellyeket tőle el vettek. Magát a' Spanyolt elbótsátották; de a' pénzét vissza nem adhatták, *Brion* nem lévén jelen; különben sem igen adták volna azt vissza. A' *Venezuelai* Insurgensek sem a' legjobb lábon állanak; mivel *Bolivar* tisztjeinek,

és sok katonáinak bizodalját elvesztette. Nagy veszteségnek tartották azt, hogy *Mac-Gregor* nem szolgál többé az insurgenseknek. *Ambár Bolivar* és *Bri-on*, *Cumanarol*, *La Guayrárol* és *Porto-Cabellóról* ki jelentették, hogy azok be vagynak zárva; még is úgy hitték közönségesen, hogy az oda menő Amerikai és Anglus Hajóknak semmi bántások sem lenne; hanem a' *Dánusokkal* ellenségesképpen bánnak az Insurgensek, mintha tudnák hogy senki sem fogja pártjokat; azért nem is kedveznek vitorláiknak.

A' *Morning Chronicle* nevű Anglus ujjság e' folyó Julius' 1-ső napján költ Darabjában nagyon zúgolódik a' *Buenos Ayresi* revoluziós Kormányzék ellen, hogy ez az Anglus portékákra vámot vetett. Úgy vélekedik ugyan ez az ujjság, hogy Buenos Ayres magának tesz ezzel kárt; mivel ha így marad, az Anglusok egészen fel fognak az ide való kereskedéssel hagyni, és akármelly nehezen esék is nekik, inkább egyenesen *Chili* v. *Peru* tartományainak partjaival fognak kereskedni.

Spanyol Ország.

A' múltt Hónap 19-dikén költt Királyi Végzés erejénél fogva Herczeg *Campo Sagrado* helyébe, a' ki maga kérte hogy botsáttatnék el, *Don Francisco de Eguia* neveztetett ki Hadi Ministerré; az Igasság kiszolgáltatása' Ministerének *Lozano de Torresnek* pedig III. Károly Rendjének Nagy Keresztje adatott azért, mivel az volt reá bízva, hogy a' Királynénak meg áldott állapotban való lételet tenné közönségesé. General Lajtnant *Vigodet*, a' kire ő Felségének a' Királynénak *Rio Janeirából* való elhozása volt bízva *Eguia* urnak helyébe *O Castilia* Tartományának Katona Kommandánsává tététt. Herczeg *Campo Sagrado* 2000 Riasterből álló penziót kapott.

Az ujj Financziái Plánumnak végrehajtásában igen sok nehézségek adják elő

magokat. De azért minden papi, katonai, vagy magános embereket illető privilegiumok a' vámtól való mentség tekintetéből, egy Jun. 7-dikén az Udvari ujjságban volt Hirdetménynél fogva el töröltettek. Ugyan azon Hónapnak 4-dikén e' következő Kerülőirást botsátotta a' Financziái Minister Spanyol ország Tartományainak minden Elöljáróihoz: „Middön én az Urakkal a' Május 30-dikán költ Királyi Végzést, mellynél fogva a' Közönséges Financziái Alkotmány meg állittatik, és azokat a' rendszabásokat, mellyekre az adók ki osztásában és beszedésében vigyázni kell, Ő Szentségének VII. Pius Pápnak ezen tárgyra nézve kiadott Bullájával egyetemben közlöm; azt parantsolja nékem a' Király, hogy nevében kérem meg az urakat, hogy magokat egyenesen sejeznék ki, vallyon elegendő erőt, állhatatos akaratot, és egyéb szükséges tulajdonságokat éreznek e' magokban arra, hogy a' reájok bízott Tartományokban ő Felségének Rendeléseit a' legnagyobb pontomossággal minden akadály, és leg kisebb haladék nélkül végre tudják e' hajtani, tsak leg kisebb részét is a' Királyi Parantsolatnak meg nem tsonkitván. Hogy ha állítóképpen felelnek az urak, ekkor minden a' Király' Rendeléseivel átallyába v. részszerént ellenkező esetekben a' leg szorosabb számadásnak vetik magokat alája; hogy ha pedig tagadóképpen felelnek, nyiltt szívüségeket Ő Felsége betsülni fogja; és mivel szüntelen tekintetbe szokta azon virtusnak kinyilatkoztatását venni; ebben az esetben is, ezért, az ő magok', 's familiájik' boldogságokat tisztelettel tellyes módon meg fogja fundálni.“

Az ujj Hadi Minister kemény parantsolatot küldött *Lacyra* nézve *Castanos* Generálisnak. Hogy kegyelmet fog nyerni, abból az okból gyanitják sokan; mivel talán olyan időben adatik szententziáztatás a' Királynak tudtára, mikor

Ő Felsége, a' Királynénak szülése által meg fog örvendeztetni.

A' *Malagai* kikötőhelyben épült Világosító torony el készült, és Május' 30-dikán gyújtatott meg leg elsőben benne a' világ. Az Udvari ujjság ezt a' hajókázókra nézve teszi közönségessé.

Junius 3-dikán indult el a' műhelyről *Sevillában* a' *Gvadalquivir* folyóvizen a' leg első gőzhajó, melly Spanyol országban építetett.

D á n i a.

Annak a' szerentsétlenségnek következésében, mellyről mi is emlékeztünk volt, e' következő tudósítást foglalják magokban a' Hamburgi Levelek *Koppenhágából* e' folyó Hónap 1-ső napjáról:

Tsötörtökön, 's Pénteken tódult az ide való nép *Christianshafenbe*, a' megégett Rabháznak, és a' foglyoknak látására. Nem volt közönséges látás, több mint 300 különböző foglyokat, kik közül némeltyek idegen Országokból valók is voltak, mindnyájoknak ábrázatjaikon pedig az indulatoknak ezerféle nemeik látszottak, egy csoportban szemlélni. 17-en vagy 18-an a' kik leg nagyobb bűnösök voltak, páronként öszve fűzve heverték; és minthogy egyik sem tudta, nem fog e' halálra szententziáztatni: tehát észre vehető volt képeiken a' nagy figyelm, melly leg inkább akkor teltszett meg rajtuk, mikor a' kapú felnyílt. Már Pénteken minden készen volt a' vesztésre, mellynek helyévé a' közellévő Zöld Piatz volt ki rendelve. De tsak más nap reggel esett az meg reggeli 7 órakor. Minekutánna a' Lelki Pásztor hetet a' leg nagyobb bűnösök közül a' halálra el készített volna: sorba állították a' mondott helyen őket, 's egyiknek a' másik után feje a' pallossal le ütetelett. Az egész büntetés végrehajtása tsak 7 minutáig tartott. Ama hires *Ole Wolehalsot* (németül annyi mint Wagehals, magyarul vakmerő) utóljára hagyták mint leg vétkeesebbet, testét

kerékre tekerték, és fejét karóra dugták. Bár életében mérésznek nevezték is: de utolsó órájában úgy el tsüggedt, hogy tántorogva ment a' vesztőhelyre. Egynéhány szavakat szólott még a' többi foglyokhoz, kiknek a' vesztést nézni kellett, és kérte őket, hogy példáján tanuljanak. Most már tsak 3 a' hijjok a' foglyoknak, kik a' zürzavar alkalmatosságával szöktek el, és a' kiknek meg fogására, 50 Tállér van jutalmul fel téve.

S v é t z i a.

E' folyó Hónapnak 4-dikén annak meg inneplésére hogy az Örökös Fő Herceg *Jósef Ferentz Oskar*, Südermanlandi Herceg 18 esztendő meg szünnév lenni, a' törvényes esztendőbe által lépett, külömbféle czeremoniák tartattak. A' többek között nagy katona parádé volt, és minden várban 128 ágyúk lövettek ki.

A' Bányák nagyon alá szállottak egy időtől fogva Svetsziában. A' *Wermelandi* Bányabirtokosoknak 200,000 Tállért kellett adni, hogy a' szükségből ki vergődhessenek. Pedig az ide való Bányákból igen sokat vett be esztendőnként az ország. 1813-ban 560 Bányáiból be vett Svetszia 8 millió 84,000 Tállért, melly summából *Wermelandra*, az az, az ide való 101 Bányákra 1 millió 411,000 Tállér esett.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Császár egy *Birodalom*- 's *Kereskedési Banknak* fel állítását parantsolta leg közelébb. 30 millió Rubel fog bele apródonként adódni a' Korona Kapitálissából. Fele az Igazgatóknak Cs. Tisztekből, fele pedig Kereskedőkből fog állani.

Frantzia Ország.

Párisban egy Drágakőáros, és egy Emaillirozó 3 hónapi fogságra, és 50 Frankra büntetődtek azért, hogy olyan gyűrűket készítettek, mellyeken kívül valami gondolat volt ki ábrázolva; ha pedig a' rugót meg nyomta az ember, *Bona-*

parténak a' képe látszott. Nem használt az elsőnek semmit, annak tanúkkal való megmutatása, hogy *Bonaparte* alatt ő hasonló gyűrűket *XVIII. Lajosnak* képevel készített.

Galliczia és Lodoméria.

A' *Lembergi* Dietának a' múltt Jun. 22-dikén vége lett, a' melly alkalmatossággal által adódtak a' *Protocollomok* a' Cs. K. *Commissariusnak*, hogy azokat ő Felsőségnek elébe terjesztené, és megerősítené. Jun. 30-dikán kapott pedig *Teschénben* az a' *Követség* audientziát ő Felsőségknél, mellyet a' *Gallitziai Rendek* a' Dietán a' végre rendeltek, hogy az ujj. organizálásért, és boldogító megérkezésekért ő Felsőgeknek háládó érzéseiket jelentenek ki. Ő *Exc. B. Hauer* a' *Guberniumnak* Elölülője vezette a' *Deputatiót*, és ő Felsőgeket külön külön ékes beszéddel köszöntötte, mellyre hasonló ékességgel feleltek ő Felsőgeik is.

Német Ország.

Egy nap, ugy mint *Julius* 30-dikán két nagy hírű Tudósok multak ki. Az egyik *Werner Abr. G.* Bányász Tanácsos, és a' *Freibergi* Bányász Akademiában első Tanító, — a' másik pedig *Ebeling* Hamburgi Professor. Amaz a' *Törmészeti Historiának* abban a' részében tette magát érdemessé, melly *Oryktognosiának* (Ásványok' esmerete) neveztetik, — emez pedig ama halhatatlan *Büschnek* barátja és segítő társa volt.

Mint valaha ama két szomszéd város *Hamburg*'s *Altona* nemesebb szivű lakosai *Klopstocknak* sirját körül állva egybe olvadt szomorúsággal adták által az ő tetemeit a' földnek; és valamint két esztendővel ez előtt ugyan azon két városoknak - *Hazafiui* - testvér - Társaságaik ezen *Szent Poétának* öszve omlott emlékezet követ ismét fel állították: úgy az

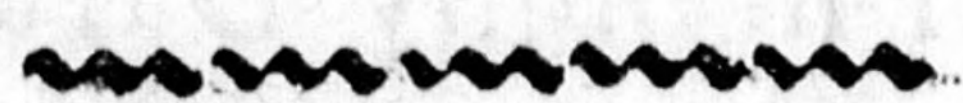
idén is *Julius* 3-dikán mint *Klopstock* születésének napján, egy kertben *Ottensénben* a' szép lelkek' imádói öszve gyülekeztek, és a' *Meg* holtnak tiszteletét meg ujjították. Az ő *Psalmusait*, *Odáit*, és *Hartzénekeit* énekelték, közbe közbe pedig vagy a' maga darabjaiból, vagy a' reá irtt versezetekből némemellyeket fel olvastak. *Klopstocknak* képe borostyánnyal megkoronázva függött a' *Gyülekezet Szálájában*; körüllette voltak azok a' rézre metszett képek, mellyekbe *Füger* az ő *Messiásából* némelly *Darabokat* kiábrázolt. Már korán reggel tserfa koszorúkkal fel volt ékesítve emlékezet oszlopa, sirja pedig virágokkal be volt hintve.

Frankfurtban e' f. Hónap' 7-dikén vitték a' legelső gabonaszekeret a' városba a' mezőről be. A' mint tsak lehetett, a' legszebb formában igyekeztek ezen a' lakosok örömeiket ki jelenteni. A' megrakott Szekeret virágokkal, 's koszorúkkal ékesítették. A' tanuló ifjuság, a' Papság 's a' temérdek népség úgy kísérték azt, mint mikor processziót jár az áhitatos gyülekezet. Egész innepet tartottak érlette. Minekutánna meg hordozták a' városba, a' Templomba sereglettek, és ott háládó éneket, 's imádságot botsátottak a' Mindenhatóhoz meg könnyedett sziveikből az Égre fel, hogy el jött valahára az az óra, mellyben a' szörnyü inség szüntelen szemek előtt lebegő borzasztó képét el üzven, boldogabb esztendőre tarthatnak számot.

B é t s.

Minekutánna az *Orvosi*, és *Szép Tudományoknak* *Doctora Papp László* úr e' folyó Hónapnak 14-dikén az ide való *Universitásnak* Szálájában egy *Defunribus Daco-Romanorum* irtt *Dissertatiót* a' közönséges ítélet alá botsátott, és szokott rend szerént a' nagy érdemü,

tudományu Decanus, és Professor nemkülömben más minden Renden lévő nagy számu halgató uraknak jelenlétekben ditséretesen disputált, és annak következésében igyekezetének érdemlett jutalmául ditsösséges Koszoruját, az Orvosi Diplomát el nyerte volna: már most, hogy kedves Hazájának, 's Nemzetének magá életét, és nevelését az itten fáradhatatlan szorgalommal szerzett Orvosi tudományával hasznoson meg hálálhassa, Erdélybe vissza megyen.

Régtől fogva esmeretes a' Kénkönek (Sulphur Schwefel) gyógyító ereje. Belsőképpen, kenőtse formában, természeti 's mesterséges ferdőkben régen használják azt a' bőrnek, tsuklóknak a' lymphák' és mirigyek' Systemájának különböző hosszúsas nyavalyájiban, és köszvényi fájdalmakban. Hanem tsak kevés esztendőkkel ezelőtt találta fel *Párisban Gales Dr.* azt a' módot, hogy a' kénkövet minden alkalmatlanság nélkül úgy lehessen használni, hogy az sokkal jobban be hasson a' belső részekre, mint sem akármi eddig esmeretes módon az meg történhetett. Ez a' Kénkövel való füstölés. Bétsi Dr. *Carro* úr is magától *Gales* Doctortól hozott eszközeit ugyan e' végre úgy el rendelte, hogy Jul. 21-dikén az azokkal való gyógyításhoz hozzá fog. Két szobája vagyon erre nézve el készítve, egyik a' férfiak, másik az asszonyok számára. Minden egyszeri füstölésért fizet az azzal él-

ni kívánó 10 forintot V. Cz.ban, a' füstölés pedig tart a' nyavalyának természetéhez képest hosszabb vagy rövidebb idejig. Utóbb füstölő ládáknak készítésével is fog szolgálni *Carro* úr. Lakik itt Bétsben a' *Wollzeile* utzában Nro. 909.

Elegyes Dolgok.

Morva országban *Petrovitz* nevű faluban, egy 29 esztendő, *Mussil* nevű asszony személy, négy minden tagjaikra nézve és egészséges gyermekeket hozott a' világra. Első szülése' alkalmatosságával is kettőst szült.

A' lázzasztásokért való fogdozás 's a' lázzasztóknak megítéltetése még nem szünt meg majd minhen napi munka lenni *Fr.* országban. *Lyonban* Jun. 30-dikán 21 lázzasztóknak folyt le a' pere, a' kik mind *St. Andreol* nevű szomszéd faluból valók; 3-mat halálra, 7-tet deportálásra (bizonyos helyre való számkivettetésre) 2-tőt pedig öt-öt esztendeig tartó kéntelen való dologgal öszszetsatoltatott munkára ítélte k — azért, mint a' az itélettételben kifejeztetik, hogy az országlásnak felfordításán vagy meg változtatásán, a' *Frantziáknak* a' Királyi méltóság ellen való fegyverbe öltöztetésén, 's öldöklésre 's pusztításra való ingereltetésen iparkodtak. — Nyúgvó Generálisok *Domanget* és *Belair*, 's *Lavalette* nevű Marquisné asszonyság, kinek férje is már esztendeje hogy fogva ül, el fogattattak.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
 Jul. 15-dik napján $326\frac{3}{4}$ — 16-dikán $328\frac{5}{6}$ — 17-dikén $329\frac{2}{3}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' *Posoni Deák ujság* így ír az aratásról:

Mindenfelé le aratgattak már, tsak a' zab áll még szárán. Nem mindenütt egy forma az áldás, a' mit részszerént a' föld természetének, részszerént annak mi-veltetésének lehet tulajdonítani. Közön-ségesen még is ilyen ítéletet tehetünk a' termésről, hogy egy kereszt többet ad másfél Pos. Mérőnél; az árpának nagyon rövid a' szalmája, hanem a' kalássza sok helyen hosszabb a' szára' felénél. Poson-ban Jul. 7-dikétől fogva 12-dikig így volt a' gabona árra:

1 Pos. Mérő leg jobb buza	23 fl. — xr. — 27. fl. — xr.
— — Középszerü buza	15 fl. — xr.
— — Rozs	14 fl. — xr. — 17 fl. — xr.
— — Árpa	9 fl. — xr. — 11 fl. — xr.
— — Zab	4 fl. 45 xr. — 6 fl. — xr.

Posten a' *Hazai Tudósítások* szerént Jun. 11-dikén így kelt a' gabona a' piatzon.

1 Pos. Mérő Búza	23 fl. 20 xr. — 22. fl. 40 xr.
— — — Kétszeres	18 fl. 40 xr. — 16 fl. — xr.
— — — Rozs	— — — — — — — — — —
— — — Árpa	10 fl. — xr. — 9 fl. 20 xr.
— — — Zab	5 fl. 2 xr. — — — — —
— — — Kukoritza	16 fl. — xr. — 15 fl. 20 xr.
— — — Köles	23 fl. 20 xr. — 22 fl. —

Erdélyben 's nevezetesen *Kolosváron* nagy készültek tétetnek ö Felségeknek, kiket a' Lembergi Dietárol várnak ide Augustus elejire, illendően való fogadására. Ö Ex. ja G. Bánffy György Gubernátor ur Palotájából mindent ki költözködtetett, tsupán maga maradt benne, hogy ö Felségeket szállásán fogadhassa.

H í r a d á s.

az Erneuerte Vaterländische Blätter nevü Német ujságról.

A' fent irt ujság, mellynek tzimje magyarul így esne: *Meg ujjított Hazai Levelek*, tulajdonképpen három ké-szezből áll, t. i. a) A' Honnyi Levelek-ből. b) az Austriai 's Magyar Litteratu-rának Kronikájából, és c) Litteraturát, Teátromot, és Musikát tárgyazó jelen-tésekből.

a) A' Honnyi Levelekben az a' tzél, hogy a' Haza' szeretete annak tu-

dományos esmerete által elő mozdítas-sék, mellyet valamint eddig szüntelen szemek előtt tartottak, úgy ennek után-na is eszközölni kívánnak ezen ujságnak kiadóji az által, hogy nema tsak sok és külömbféle tárgyakat iktatnak abba bé, hanem az időnek szükségéit is mindenkor különösen tekintik arra nézve. Sok más materiák között különösen e' következen-dő tikkelyeket foglalják az említett Ho-nnyi Levelek magokban, ugymint: 1) a' törvényhozásnak lelkét. 2) Közönséges Intézeteknek leírásait. 3) az Austriai Mo-narchiához tartozó Tartományoknak, és Nemzeteknek esmeretére szolgáló Dara-bokat. 4) hazai utazásokat. 5) a' régibb 's ujjabb Hazai Historiára tartozó materi-ákat, Biographiákat, nevezetes szemé-lyek' meghalálózásáról való jelentéseket 's a' t. 6) szép, nemes, kivált hazasze-retetből eredtt tselekedeteket, Fundátzió-akat, Testálásokat, magános intézeteket. 7) nevezetes történeteket, szerentsétlen-ségeket, bünös tselekedeteket. 8) azokat az ítéleteket, mellyeket külföldön Ausz-tria felett tesznek, azoknak megigazítá-sával együtt. 9) olyan levelezési tudósi-sokat, mellyek a' Monarchiának minden részeiből, valamint a' külföldről is az Ausztriai Státusok felett jönnek ide.

b) Az Austriai 's Magyar Lit-teraturának Kronikája e' f. Esz-tendőnek kezdetével kaptosoltatott ezen ujság-hoz. Tanítókra, közönséges hiva-talt viselő Személyekre, Lelkipásztorok-ra, Doctorokra, magánosságban élő Tu-dósokra, könyvirókra, árosokra, és nyom-tatókra egyformán ki terjed ezen résznek haszna. Olly tökéletesen le rajzoltatik ugyan is ebben az Austriai és Magyar Lit-teraturának jelenlévő állapotja, a' mint az tsak lehetséges. Minden ujjonnan ki-jött olyan Munkának, melly akár az Au-striai Császárságban, akár azon kívül de Austriát illető tárgyról adódott ki, fogla-latja, tudományos betse, eladási árra, mindjárt kijövése után elő adatik ebben.

Ezen jelentésbéli sebesség különösen a' *Redactionnak* szinte közép pontban való állása, széles levelezése, 's más kedvező környülállásai által tétetik leettséggé. Mennyit ígérhet ez a' *Kronika az Austriai 's Magyar Litteratura'* esmerésére, meg mutatja ez a' környülállás, hogy tsak az idei Május végivel körül belől 150 Darab munkáknak foglalatlak és betsek adatott abban elő. Különösen betsessé teszi ezt a' *Kronikát* még ez is, hogy az *Olasz Litteraturára 's mesterségekre* ki terjeszkedik. Ez a' *Nemzet* ugyan is kivált a' *Természettudományában, Chirurgiában, Mathesisben, a' szép mesterségekben, és Classica Litteraturában* sok derék munkákat szül. Ama tudós *Bibliothecarius Angelo Mainak* Majlandban a' *Római, és Görög Classicusokra* nézve tett fel fedezései most egész Német országban bámulást okoznak; pedig azokra ez a' *Kronika* tette figyelmetessé a' *Németeket* az által, hogy az első fél esztendőben azokat környülállásosan, és pontomosan elő adta. Ez az oka, hogy egy *Északi-Német* országi *Levél* így szoll: „hogy ha mi ez után az *Olaszoknak* találmányaikkal, és munkáikkal *Austriából* esmerkedünk meg legelsőben, azt a' *Hazai Levelenek* köszönhetjük, mellyeknek tudományos törekedése az egész nagy *Császárságnak* minden *Tartományaira* egy formán ki terjed. Hasonló ditsérettel emlékeznek *Zschokke'*, és *Bertuch* Darabjai is ezen 1817-diki meg ujjított *Hazai Levelekről*, kijelentvén, hogy szint olly szükséges mint kívánatos az az ujjítás, melly azokon történt.

c) A' *Jelentő Rész* minden nevezetes, tudományos, teátroni, mu'sikai történeteket, minden a' formáló mesterségekben magokat elő adó ujjságokat öszve szed, a' *Földabroszokban* tett lépéseket pontomosan előadja, egy szóval valami tsak egy olyan emberre nézve fontos v. nevezetes lehet, a' ki az egész *Austriai Császárságnak* tudományos és mes-

terségi tulajdon idejebeli szüleményeivel meg akar esmerkedni, mind azt magába foglalja. Ki *jövendő munkákról, mestermivekről, rézmetszésekről, festésekről, Austriai mesterség tekintetéből történő utazásokról* jelentések, — tudós *Gyűjteményekről, Bibliothecákról, Ásványpénz; és Régiségi Kabinétekről, tudós intézetekről, találmányokról* való tudósítások, — tudós *fundátziók, előmozdítások, jutalmak, megtiszteltetés'* példái, *Biographiák, halálról való hiradások, kivált Bétsi teátroni Darabok, festés, ékes beszéd, mu'sika és sok más illyes dolgok* fordulnak elő abban.

Ezen így leírt ujjságból minden héten szerdán és szombaton egy egész árkus jön ki. Az árra itt helyben 20, — Bétsen kívül pedig 28 Váltó forint egész esztendőre, melly summának esztendő v. fél esztendő számra előre le kell tétetődni. Ha valaki Bétsen kívül praenumerálni szándékozik ezen ujjságra, tsak a' *Bétsi Fő Posta Hivatalnál* méltóztasson rendelést tenni, mellytől annakutánna pósta pénz fizetés nélkül veheti idő szerént a' ki *jövő Darabokat*. A' ki pedig valamit ezen ujjságba be iktatni is kívánna, frankirozott *Levelét* így utasítva küldheti: an die Redaction der Vaterländischen Blätter im Comptoir des Österreichischen Beobachters am Peter beym Aug Gottes Nro. 603 in Wien.

H i r d e t m é n y.

A' *Cs. K. Ösi 's Familiai Jóságoknak* Fő *Directiója* által jelentetik, hogy e' *forlyó esztendőben* Augustus 25, és 26-dik napjain *Holitsban* Magyar országban számos eredeti *Spanyol Kosok, és 2000-rig* való tenyészésre alkalmas anya, és más féle juhok, több fejős tehennel, és borjúkkal közönséges kótyavetyénél fogva, mindjárt lejendő fizetés mellett el fognak adódni. A' *Kótyavetye* a' *fennt írt napokon, mint rendesen, reggeli 9 órakor* kezdődik, és tartatik a' *Holitsi Cs. K. Mula-tó palotában.*